

Omvärldsbevakning. Hösten 2018.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Dokumentet publiceras en gång/månad på webbsidan: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken>

För närvarande är det ett ideellt arbete som startade juni 2016. **Synpunkter till marie.chenik@ki.se välkomnas!**

För en kompletterande bevakning gå till BIOETIKNYTT på: <http://www.smer.se/>

December s.1, November s.7, Oktober s.14, September s.20, Augusti s.28, Juli s.33.

December

Från årsskiftet blir alla kvarvarade landsting regioner.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/28/nu-blir-alla-landsting-regioner/>

Podcast. *Examining Ethics* is an ethics podcast produced by The Janet Prindle Institute for Ethics at DePauw University. Nr.35: *Finite Responsibility and Infinite Hope* with Joel Reynolds.

<http://examiningethics.org/2018/12/35-finite-responsibility-infinite-hope-joel-reynolds/>

Karolinska Universitetssjukhusets läkarförening. Arbetsgrupp för diskrimineringsfrågor.

<https://slf.se/karolinska/nyheter/arbetsgrupp-for-diskrimineringsfragor/>

Machine Ethics, Part One: An Introduction and a Case Study. By David Gray Grant.

<https://phenomenalworld.org/digital-ethics/machine-ethics-part-one>

This Type of Illiteracy Could Hurt You. By Paula Span. <https://www.nytimes.com/2018/12/21/health/health-literacy-seniors.html>

Googlechef varnar: Sverige hänger inte med i digitaliseringen.

<https://www.svd.se/googlechef-varnar-sverige-hanger-inte-med-i-digitaliseringen>

WHO. *Depression*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/depression>

WHO. *Suicide*. <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/suicide>

Four Communication Skills from Psychiatry Useful in Palliative Care and How to Teach Them. Indrany Datta-Barua and Joshua Hauser. *AMA J Ethics*. 2018;20(8):E717-723. doi: 10.1001/amajethics.2018.717
<https://journalofethics.ama-assn.org/article/four-communication-skills-psychiatry-useful-palliative-care-and-how-teach-them/2018-08>

Lindblad A, Helgesson G, Sjöstrand M. *Towards a palliative care approach in psychiatry: do we need a new definition?* *Journal of Medical Ethics* 2019;45:26-30.
<https://jme.bmj.com/content/medethics/45/1/26.full.pdf>

Regeringen bör tillsätta en oberoende granskning när det gäller medicinska åldersbedömningar i asylprocessen. Det föreslår Smer i en skrivelse till Justitiedepartementet.
<http://www.smer.se/skrivelser/oklarheter-kring-medicinska-aldersbedomningar-i-asylprocessen/>

The 5th International Congress on *Ethical, Legal and Psychosocial Aspects of Organ Transplantation* (ELPAT) will take place from 26-29 April 2019 in Krakow, Poland.
<https://www.esot.org/events-education/events/11665/overview>

Harvard Clinical Bioethics Course, June 12–14, 2019. This intensive course is designed for members of ethics committees and others interested in ethical aspects of clinical practice. <http://bioethics.hms.harvard.edu/HCBC>

EACME Annual Conference: *Rethinking Ethics in 21st Century Europe*. Oxford 12th-14th September 2019.
<https://www.ethox.ox.ac.uk/opportunities/EACME2019>

Frontier of AI-Assisted Care Scientific Symposium (FAC). Sept. 18-19, 2019. Stanford University, CA.
https://aicare.stanford.edu/pac_conference.php

JO vill ha svar om mixade salar på Karolinska universitetssjukhuset.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/12/JO-vill-ha-svar-om-mixade-salar-pa-Karolinska-universitetssjukhuset/>

KS på lista över tio värsta antisemitiska händelser. <https://www.dn.se/sthlm/ks-pa-lista-over-tio-varsta-antisemitiska-handelserna/>

Dom i HD. Sjuksköterskan som tidigare dömts för olaga frihetsberövande efter att ha stängt in en kvinna på ett äldreboende i sitt rum frias. Högsta domstolen menar att sjuksköterskan såg åtgärden som nödvändig och inte hade uppsåt att begå brott.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/december/sjukskoterska-frias-i-hogsta-domstolen/>

Patienterna ingen pratar om. En krönika skriven av Camilla Starck är ST-läkare i Psykiatri

<https://www.sjukhuslakaren.se/kronika/patienterna-ingen-pratar-om/>

Socialstyrelsen. *Barn med frihetsberövade föräldrar – Kartläggning och analys.*

<http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2018/stodetillbarnvarsforaldrararfrihetsberovadebehoverstarkas>

Ny podd från Socialstyrelsen (56). *Om att samtala med barn.*

<http://directory.libsyn.com/episode/index/show/socialstyrelsenpadjupet/id/7917512>

”Fem skäl till att vården inte är som andra branscher”. En krönika skriven av Henrik Widegren.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/14/fem-skal-till-att-varden-inte-ar-som-andra-branscher/>

”Utbildningarna måste anpassas till AI”. Skriven av: Alexander Valdman och Caroline Olsson.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/17/utbildningarna-maste-anpassas-till-ai/>

Det offentliga Sverige stänger i och med digitaliseringen dörren för stora delar av landets befolkning, som har stora behov av kontakt. Vi menar att staten måste ompröva vilka effekter detta får för tillit och invånarnas rättigheter.

<https://esvd.svd.se/svenskadagbladet/49834/article/823477/6/1/render/?token=5fbe296d34bd3f46bd6252ebbd40b0>

Svenska Läkaresällskapet (SLS) har fått i uppdrag av Socialstyrelsen att utreda och ta fram underlag för fortsatt handläggning på myndigheten avseende om och i så fall hur blodsmitta och hotbild mot vårdpersonal och medpatienter ska kommuniceras i medicinska journaler. <https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/publicerat/2018/blodsmitta-och-hotbild--i-medicinska-journaler/>

Sisk BA, Baker JN. *Microethics of Communication—Hidden Roles of Bias and Heuristics in the Words We Choose*. JAMA Pediatr. 2018;172(12):1115–1116. doi:10.1001/jamapediatrics.2018.3111 <https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2706427>

Diplomacy in the age of AI. David Cvach, French ambassador to Sweden. TEDxStockholm. <https://www.youtube.com/watch?v=aPNpBRsL-Ck&app=desktop#fauxfullscreen>

"Vård för döende barn behöver byggas ut". En debattartikel skriven av flera debattörer med erfarenhet från området. <https://www.svd.se/vard-for-doende-barn-behover-byggas-ut>

Att prioritera rätt och våga avstå om en livsuppehållande behandling inte gagnar patienten är en avgörande fråga i framtiden. Vi bör lära oss att acceptera döden som en del av livet igen, skriver Peter Geiger, överläkare på Säs. <http://www.bt.se/boras/ska-vi-overleva-till-varje-pris/>

Vårdpersonal på Irland ska inte längre tilltala patienterna med smeknamn som "love" eller "dear" eller referera till dem som "benbrottet på sal tre" eller "blindtarmen på sal sju". Enligt nya riktlinjer är det förnamnet som gäller. <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/december/patienter-far-inte-langre-benamnas-som-blindtarmen/>

Nyligen genomfördes för första gången en snillrik serie njurtransplantationer baserad på en matematisk algoritm. På samma dag fick tre patienter nya njurar av tre levande anonyma donatorer. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/10/svensk-algoritm-gav-lyckade-njurbyten/>

Förundersökning mot Macchiarini öppnas igen. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/11/forundersokning-mot-macchiarini-oppnas-igen/>

Intervju med Bosse Lindquist: *"Min bild av läkare har blivit mer positiv efter Macchiarini-affären"*.

<https://www.sjukhuslakaren.se/bosse-lindquist-min-bild-av-lakare-har-blivit-mer-positiv-efter-macchiariniaffaren/>

Bristande rutiner och tidsbrist gör att sjuksköterskor inom barncancervården alltför ofta använder barn och andra anhöriga i stället för professionella tolkar.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/december/sjuka-barn-anvands-som-tolkar-av-tidspressad-varpersonal/>

Avhandlingen. *Communication over language barriers in paediatric oncology care : a prerequisite for equity in care*. Johanna Granhagen Jungner. <https://openarchive.ki.se/xmlui/handle/10616/46543>

Richert T, Johnson B, Svensson B. *Being a Parent to an Adult Child With Drug Problems : Negative Impacts on Life Situation, Health, and Emotions*. Journal of Family Issues. Volume: 39 issue: 8, page(s): 2311-2335. Article first published online: December 24, 2017; Issue published: June 1, 2018. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0192513X17748695>

Stadskontoret. Ny vägledning. *En visseblåsarfunktion – överväganden och praktiska råd*.

<http://www.statskontoret.se/nyheter/en-visseblasarfunktion--overvaganden-och-praktiska-rad/>

<http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2018/visseblasare.pdf>

Stadskontoret. Delrapport. *Utvärdering av det nya klagomålssystemet inom hälso- och sjukvården*.

<http://www.statskontoret.se/nyheter/utvardering-av-det-nya-klagomalssystemet-inom-halso--och-sjukvarden.-delrapport/>

<http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2018/201826.pdf>

Sverige behöver en oberoende, orädd och obekväm institution som granskar hur staten och det allmänna ser till att de mänskliga rättigheterna efterlevs, skriver företrädare för ett flertal antidiskrimineringsbyråer.

<https://www.svd.se/institution-bor-granska-sveriges-mr-arbete>

"Digitalisera vården där det gör störst nytta". Debattartikel skriven av Henrik Schildt.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/10/digitalisera-varden-dar-det-gor-storst-nytta/>

Listning på läkare gör patient till person. Debattartikel skriven av Annika Larsson, tf ordförande, Svensk förening för allmänmedicin.
<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/03/listning-pa-lakare-gor-patient-till-person/>

Livmodertransplantation med levande donator – etiskt dilemma? Debattartikel skriven av Lisa Guntram och Nicola Jane William.
Lakartidningen.se 2018-12-05
<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/12/Livmodertransplantation-med-levande-donator--etiskt-dilemma/>

Justitieombudsmannen riktar kritik mot vuxenpsykiatrin i Västerås rörande bland annat bältesläggning och elbehandling under tvång.
<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/12/04/brister-i-rutinerna-vid-balteslaggning/>

Ny podd från Socialstyrelsen. (55). *Om prioriteringar i vården.* Alla vill ha vård i tid men vårdens resurser är inte oändliga. Professionen prioriterar därför patienter på olika sätt. Vad ligger till grund för prioriteringarna och kan det ändå uppstå undanträngningar? <http://directory.libs.unh.edu/episode/index/show/socialstyrelsenpadjupet/id/7749473>

How and when should the decision be made to end the life of a critically ill child? <https://www.bbc.co.uk/sounds/play/m0001f1b>

DN Debatt. *”Vi kräver klimatansvar av våra framtida arbetsgivare”* skriver initiativtagarna till det svenska Studentmanifestet.
<https://www.dn.se/debatt/vi-kraver-klimatansvar-av-vara-framtida-arbetsgivare/> WHO. Cop 24 Special Report. Health and climate change. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/276405/9789241514972-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Med skattningsverktyget RHS-15, som nu testas på asylmottagningarna i Rissne och Rågsved, blir det enklare att screena för psykisk ohälsa redan från start. <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/december/Sa-kan-psykisk-ohalsa-upptackas-hos-nyanlanda/>

Diagnosis Codes for Human Trafficking Can Help Assess Incidence, Risk Factors, and Comorbid Illness and Injury. Wendy L. Macias-Konstantopoulos . AMA J Ethics. 2018;20(12):E1143-1151. doi: 10.1001/amajethics.2018.1143.
<https://journalofethics.ama-assn.org/article/diagnosis-codes-human-trafficking-can-help-assess-incidence-risk-factors-and-comorbid-illness-and/2018-12>

En ny bok tar upp hur synen på etik har förändrats genom åren. Henny Olsson är bokens huvudförfattare. Hon började som sjuksköterskelev 1946 och är numera professor emeritus i omvårdnadsforskning.

<https://www.vardfokus.se/tidningen/2018/nr-12-2018-12/de-predikade-om-sedlighet/>

November

Första genmodifierade bebisarna. Läs uttalanden från Smer och Nuffield Council on Bioethics:

Smer. *Uttalande med anledning av nyheten om att barn fötts efter genredigering av kärn-DNA:t.*

<http://www.smer.se/nyheter/uttalande-for-tidigt-for-forsok-med-arftliga-genforandringar-pa-manniska/>

Nuffield Council statement on reports of gene-edited babies born in China. November 2018.

<http://nuffieldbioethics.org/news/2018/nuffield-council-statement-reports-geneedited-babies-born-china>

Dyra nya läkemedel. *Nya cancerbehandlingar skapar nygammalt dilemma.*

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=438&artikel=7098380>

Amnesty International. Ny rapport. *Sweden – A cold welcome.*

<https://www.amnesty.se/agerahub/ocksa-manniska/om-kampanjen-ocksa-manniska/>

Åttaåring tvångsbältades – skarp kritik från JO. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/11/22/attaaring-tvangsbaltades--skarp-kritik-fran-jo/>

Ny bok. *Rethinking Health Care Ethics* finns att hämta från webben utan kostnad. <https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-981-13-0830-7>

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-981-13-0830-7.pdf>

Kjell Asplund tilldelas Forska!Sveriges hedersutmärkelse 2018. Han får utmärkelsen för trygg navigering och praktisk klokskap i komplexa utmaningar som bland annat rör etik och lagar inom vård och forskning. Kjell Asplunds verksamhet spänner över såväl akademi, som klinisk verksamhet och myndigheter.

<http://www.forskasverige.se/kjell-asplund-tilldelas-forskasveriges-hedersutmarskelse-2018-2018-11-26/>

Sacharovpriset för tankefrihet går i år till den ukrainske filmregissören Oleg Sentsov som är fängslad i Ryssland.

Inbjudan till samtal i Europahuset och en visning av dokumentärfilmen *The Trial: The State of Russia vs Oleg Sentsov* som skildrar Oleg Sentsovs kamp. Fredag den 7 december kl. 9.00. Plats: Europahuset, plan 2, Regeringsgatan 65 i Stockholm. Ingen kostnad men obligatorisk föranmälan:

<http://www.europarl.europa.eu/sweden/sv/aktuellt/aktiviteter/anmalan-till-seminarium-i-europahuset.html>

Leder ekonomiska intressen till censur av vetenskapliga tidskrifter? Debattartikel skriven av Niels Lynøe, senior professor, Centrum för hälso- och sjukvårdsetik, Karolinska institutet.

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/11/Leder-ekonomiska-intressen-till-censur-av-vetenskapliga-tidskrifter/>

Patienten som människa hamnar alltmer i bakgrunden. Debattartikel skriven av Herman Holm, överläkare Psykiatri Malmö.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/11/16/patienten-som-manniska-hamnar-alltmer-i-bakgrunden/>

Läkare måste få chans till fortbildning. Kunskap måste premieras lika mycket som produktivitet inom sjukvården, skriver företrädare för Svenska Läkaresällskapet. <https://www.svd.se/lakare-maste-fa-chans-till-fortbildning>

Region ber om ursäkt för "experimentell metod". Lakartidningen.se 2018-11-16

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/11/Region-ber-om-ursakt-efter-experimentell-kirurgi/>

Patient access to experimental treatments. The Nuffield Council on Bioethics has published a new briefing note highlighting the ethical issues that can arise when patients and doctors wish to use experimental treatments. 2018/11/20.

<http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Patient-access-to-experimental-treatments.pdf>

Press release. *Risking the unknown in hope of a cure: The ethics of patient access to experimental treatments.*
<http://nuffieldbioethics.org/news/2018/risking-unknown-hope-cure-ethics-patient-access-experimental>

Busting the myths around opt-out organ donation. By Sophia Griffiths. <http://nuffieldbioethics.org/blog/busting-myths-optout-organ-donation>

Pettersson M. *Competence and Communication: Do Not Resuscitate Decisions in Cancer Care.* Doktorsavhandling. Uppsala Universitet. 2018. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1253103/FULLTEXT01.pdf>
Artikel i Vårdfokus: <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/november/otydliga-beslut-om-att-inte-ge-hlr-skapar-konflikter/>

Tubbs-Cooley H. et al. *Association of Nurse Workload With Missed Nursing Care in the Neonatal Intensive Care Unit.* JAMA Pediatr. Published online November 12, 2018. doi:10.1001/jamapediatrics.2018.3619
<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2714281?platform=hootsuite>

Merchant RM, Asch DA. *Protecting the Value of Medical Science in the Age of Social Media and “Fake News”.* JAMA. Published online November 19, 2018. <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2716411>

Inbjudan till seminarium om prioriteringar i hälso- och sjukvården. *Prioriteringar inom hälso- och sjukvården. Vem har rätt till vård?*
Anmälan till: etik.karolinska@sll.se

Allmänläkaren Magnus Isacson skriver själv om en vardag på vårdcentralen.
<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/11/14/diagnoskoder-sprutar--ur-oronen-pa-mig/>

Socialstyrelsen. Ny rapport. *Digitala vårdtjänster - övergripande principer för vård och behandling.*
<http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2018/principerfordigitalavardtjansterskabidratillsakervard> Rapporten:
<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-11-2>

Vart tar sjuksköterskorna vägen? IFAU, Institutet för arbetsmarknads och utbildningspolitisk utvärdering ger svaret i en ny rapport. <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/november/vart-tar-sjukskoterskorna-vagen/>

Rapporten. <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2018/r-2018-19-bristyrken-i-offentlig-verksamhet.pdf>

2018:5 *Tänk efter före!* En ny ESO-rapport om samhällsekonomiska konsekvensanalyser.

Rekommendationen är att göra förutsättningslösa samhällsekonomiska konsekvensanalyser i ett tidigt skede med brett fokus på konsekvenser för stat, medborgare och näringsliv.

https://eso.expertgrupp.se/rapporter/2018_5_tank_efter_fore/

Vårdanalys. Ny rapport. "*Från mottagare till medskapare*". Rapporten baseras till stor del på internationell forskning om fungerande sätt att öka personcentreringen. <https://www.vardanalys.se/rapporter/fran-mottagare-till-medskapare/>

Senare på natten ... ensam släpper jag fram sorgen över någon annans barn. Jakob Ratz Endler, specialistläkare, Khayelisha hospital, Kapstaden

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2018/11/Senare-pa-natten-ensam-slapper-jag-fram-sorgen-over-nagon-annans-barn/>

A Letter to Our Daughter. Sharaf RN, Diamond LC. JAMA. 2018;320(17):1755–1756. doi:10.1001/jama.2018.14956.

<https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2712548>

Association of Childhood Trauma Exposure With Adult Psychiatric Disorders and Functional Outcomes. Copeland WE, Shanahan L, Hinesley H, et al. JAMA Netw Open. 2018;1(7): e184493.

<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2713038?widget=personalizedcontent&previousarticle=2713032>

Kom ihåg Statens medicinsk-etiska råds konferens *Artificiell intelligens – löftesrik teknik med etiska utmaningar* den 6 december kl. 9-15.30! <http://www.smer.se/seminarier/smers-etikdag-2018-artificiell-intelligens-och-robotar-i-halso-och-sjukvarden-prel-titel/>

Konferensen är kostnadsfri och det finns ett begränsat antal platser kvar så anmäl dig så snart som möjligt!

Vill du lära dig mer om AI? Titta på videon från Smers etiksamtal i Almedalen (2018) med tema: *AI och robotar i vården*.
<http://www.smer.se/nyheter/smers-etiksamtal-i-almedalen-ai-och-robotar-i-varden/>

Information om ny organisation för Nationella etiknätverket. Styrgruppen som består av Rose-Marie Isacsson, Anders Castor och Rolf Ahlzén kommer att ha ett möte januari 2019 och efter det lämna kompletterande information.
Region Gotland anordnar Nationella Etiknätverkets konferens 2019. Datum: 12-13/9 2019. Plats: Visby. Mer information kommer.
Kontaktperson: rose-marie.isaksson@norrboten.se

Karolinskachef utreds för antisemitism. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/karolinskachef-anklagas-for-antisemitism>

United Nations. WHAT CAN YOU DO TO FIGHT RACISM? <http://www.un.org/en/letsfightracism/>

SOU 2018:77. Betänkande av Utredningen om specialistsjuksköterskeutbildning och vissa andra hälso- och sjukvårdsutbildningar. Stockholm 2018.

http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2018/10/SOU-2018_77_webb.pdf

Läs mer: <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/11/07/farligt-att-ge-sig-in-i-en-debatt-utan-att-ha-last-pa/>

Ny studie gjord av Socialstyrelsen i 12 kommuner: trygghetskameror och gps-larm.

<http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2018/kamerorhosaldregornytta>

Lagrådet avstyrker lagförslag om könskorrigering.

<http://www.dagensjuridik.se/2018/11/lagradet-avstyrker-lagforslag-om-konskorrigering-hard-kritik-mot-regeringens-grundlagsbrott>

Families can have say on organ donation. Ensuring that relatives' wishes are central to the process is a crucial part of maintaining trust in the transplant system, says Katharine Wright, Assistant Director Nuffield Council on Bioethics.

<https://www.theguardian.com/society/2018/nov/06/families-can-have-say-on-organ-donation>

How Should Clinicians Engage With Online Health Information? Dónal P. O'Mathúna, PhD, MA . AMA J Ethics. 2018;20(11):E1059-1066. doi: 10.1001/amajethics.2018.1059.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-clinicians-engage-online-health-information/2018-11>

How Should a Research Ethicist Combat False Beliefs and Therapeutic Misconception Risk in Biomedical Research? Jennifer B. McCormick, PhD, MPP. AMA J Ethics. 2018;20(11):E1100-1106. doi: 10.1001/amajethics.2018.1100.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-research-ethicist-combat-false-beliefs-and-therapeutic-misconception-risk-biomedical/2018-11>

AMA Code of Medical Ethics. *Opinions Related to False Beliefs in Health Care.*

Danielle Hahn Chaet, MSB. AMA J Ethics. 2018;20(11):E1049-1051. doi: 10.1001/amajethics.2018.1049.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/ama-code-medical-ethics-opinions-related-false-beliefs-health-care/2018-11>

1908: "Aldrig mera krig!" - och sedan?

<http://www.europarl.europa.eu/sweden/preview/sv/aktuellt/aktiviteter/aktiviteter-2018/2018-aldrig-mera-krig-men-sedan-.html>

Valda delar av Peter Strang etikprisseminarium "De svåra besluten – etiska dilemman vid behandlingsbegränsningar och livsuppehållande behandling" finns nu på Smers webbplats. En konferensrapport håller på att tas fram och kommer att finnas tillgänglig på webbplatsen. <http://www.smer.se/webbfilmer/etikprissemnarium-de-svara-besluten-etiska-dilemman-vid-behandlingsbegransningar-och-livsuppehallande-behandling/>

Socialstyrelsen. "Att samtala med barn – Kunskapsstöd för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården".

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-10-10>

"Varierande kompetens hos tolkar utgör en risk". Adel Abu Hamdeh, ST-läkare, Psykiatri Sydväst.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/10/26/varierande-kompetens-hos-tolkar-utgor-en-risk/>

Alla har rätt till sexualupplysning och kunskap om kropp och sexualitet. UPOS (upplysning på olika språk) är RFSU:s satsning på att nå ut med sexualupplysning till personer som inte har svenska som modersmål. <https://www.rfsu.se/upos>

En vårdcentral är en vårdcentral – eller? Debattartikel skriven av Mikael Hoffmann, läkare och chef för stiftelsen NEPI – nätverk för läkemedelsepidemiologi. <http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/10/En-varldcentral-ar-en-varldcentral--eller/>

Läs mer: <http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/10/Vardcentral-som-inte-ingar-i-varldvalet-ar-ingen-varldcentral/>

Ivo granskar recept på antibiotika över nätet.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/10/29/ivo-granskar-recept-pa-antibiotika-over-natet/>

Different ways to argue about medical ethics. John R McMillan, Bioethics Centre, University of Otago, New Zealand. J Med Ethics november 2018 Vol. 44 No 11. <https://jme.bmj.com/content/medethics/44/11/727.full.pdf>

When health professionals have empathy, patients aren't the only ones who benefit. By Llyod Minor MD, dean of the Stanford School of Medicine. <https://scopeblog.stanford.edu/2018/10/08/when-health-professionals-have-empathy-patients-arent-the-only-ones-who-benefit/?linkId=58563284>

The Moral Machine experiment. Edmond Awad et al. Springer Nature 2018. <https://www.nature.com/articles/s41586-018-0637-6.pdf>

Scientists can lead the fight against fake news. By Jean-Pierre Bourguignon, President European Research Council.

<https://www.weforum.org/agenda/2018/09/scientists-can-lead-the-fight-against-fake-news/>

Oktober

Om existentiell ensamhet. Tips i palliativ vård från Palliativt Kunskapscentrum (PKC).

<http://pkc.sll.se/kunskap/tips-i-palliativ-varld/om-existentiell-ensamhet/>

Samtal med döende personer – Peters 4 frågor. En videoföreläsning med professor Peter Strang.

<http://pkc.sll.se/utbildning/videoforelasningar/undervisningsvideor-om-palliativ-varld/samtal-med-doende-personer--peters-4-fragor/>

SLS utser Anna Sarkadi specialistläkare och professor i socialmedicin till årets etikpristagare.

<https://www.mynewsdesk.com/se/svenska-laekaresallskapet/pressreleases/etiskt-och-professionellt-foerhaallningssaett-viktigast-vid-svaara-beslut-i-sjukvaarden-sls-utser-anna-sarkadi-till-aarets-etikpristagare-2774427>

Hierarkier gör vården ineffektiv. Blogginlägg av Sara Heyman.

<https://www.dagensmedicin.se/blogg/sara-heyman/2018/10/23/hierarkier-gor-varden-ineffektiv/>

Tystnadsplikt är inte detsamma som sekretess. Av Sophie Ekman, skolläkare.

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/10/Replik-angaende-skolhalsaTystnadsplikt-ar-inte-detsamma-som-sekretess/>

Fega politiker, dödssjuka människor och organ som inte räcker till. Debattartikel skriven av Hanne Kjöllner.

<https://www.dn.se/ledare/hanne-kjoller-fega-politiker-dodssjuka-manniskor-och-organ-som-inte-racker-till/>

Skriftliga prioriteringsordningar för sjuksköterskor vid samtliga slutenvårdsavdelningar på Skaraborgs sjukhus - så att de vet vad som är viktigast att göra när tiden inte räcker.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/oktober/sjukhus-kan-tvingas-ta-fram-prioriteringslista-for-sjukskoterskor/>

Antalet enskilda anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg har minskat med en tredjedel sedan nya regler i patientsäkerhetslagen infördes vid årsskiftet. Men de nya reglerna har också lett till kritik om att patientsäkerheten sätts på spel.

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=7071851>

Tips om kommande aktiviteter i november och december:

Workshop i narrativ medicin på Kungälv's sjukhus fredag och lördag den 16-17 november. Välkommen att anmäla dig senast 1 november: <http://narrativmedicin.se/program-workshop-16-17-november/> Kontakt: Valdemar Erling, Specialist Internmedicin & Hematologi. Studierektor AT, Kungälv's sjukhus. Ordförande i Svensk förening för Narrativ Medicin.

Inbjudan till samtal kring boken: *"Efter Macchiarini - hur ska KI återfå förtroendet?"* Se Tännsjö möta Sten Heckscher, regeringens särskilda utredare av Paolo Macchiarini-fallet. Samtalet tar avstamp i Tännsjö's nya bok *Etikprofessorn*. Datum: 8 november 2018. Tid: 16.00-18:00. Plats: Sal "David", Stockholm Centre for Healthcare Ethics, KI.

<https://www.eventbrite.com/e/efter-macchiarini-hur-ska-ki-aterfa-fortroendet-tickets-49288000737>

SLS Etikdag: *"Är du lämplig som läkare"*. 16 november 2018. Klara Östra Kyrkogata 10, Stockholm. <https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/kalendarium/etikdag-16-november/>

Inbjudan till Smers etikdag 2018. *Artificiell intelligens och robotar i hälso- och sjukvården* (prel. titel). Datum: 6 december kl.9-16.

Anmälan: s.konf-smer@regeringskansliet.se

<http://www.smer.se/seminarier/smers-etikdag-2018-artificiell-intelligens-och-robotar-i-halso-och-sjukvarden-prel-titel/>

Ny rapport. *Analys av Statens medicinsk-etiska råd*. Statskontoret.

<http://www.statskontoret.se/nyheter/analys-av-statens-medicinsk-etiska-rad/>

<http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2018/201820.pdf>

Barncancerfondens rapport 2018. <https://www.barncancerfonden.se/barncancerrapporter/barncancerrapporten-2018/>

Ny podd från Socialstyrelsen *"Om barn som tolkar"*. Många barn översätter i stället för professionell tolk åt sina föräldrar. Men vad innebär det när ansvaret ligger hos barnet att översätta och medla inom socialtjänst och sjukvård när något går fel?

<http://directory.libsyn.com/episode/index/show/socialstyrelsenpadjupet/id/7160786>

IVO kritik. En cancer som borde ha upptäckts tidigare, bristande omhändertagande och en patient som dör efter onödigt lidande. Flera sjuksköterskor och läkare kritiserar, liksom regionen som valde att inte utreda dödsfallet och därmed brustit i sitt ansvar för det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/oktober/en-tragiskt-dod---men-regionen-valde-att-inte-utreda/>

Patientcentrerad och personcentrerad - har du koll på skillnaden?

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/oktober/patientcentrerad-och-personcentrerad-har-du-koll-pa-skillnaden/>

Läs mer: J. Håkansson Eklund et al. “*Same same or different?*” A review of reviews of person-centered and patient-centered care. Patient Educ Cons. 2018. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0738399118306232>

”B vill hellre leva som bror till Jesus och vara ’stor på det’ än att leva som vi i vår gråa vardag”. En krönika skriven av Hans Olsson, med dr, överläkare, psykosvården och vuxenhabiliteringen, Länssjukhuset Ryhov, Jönköping

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2018/10/B-vill-hellre-leva-som-bror-till-Jesus-och-vara-stor-pa-det-an-att-leva-som-vi-i-var-graa-vardag/>

“What Can Thinking Like a Gerontologist Bring to Bioethics?” Kate de Medeiros. *What Makes a Good Life in Late Life?* Special report, Hastings Center Report 48, no. 5 (2018): S10-S14. DOI: 10.1002/hast.906

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hast.906>

“‘Tho’ much is taken, much abides’: A Good Life within Dementia,” Tia Powell. *What Makes a Good Life in Late Life?* Special report, Hastings Center Report 48, no. 5 (2018): S71-S74. DOI: 10.1002/hast.918

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hast.918>

“Advance Directives for Refusing Life-Sustaining Treatment in Dementia,” Bonnie Steinbock and Paul T. Menzel. *What Makes a Good Life in Late Life?* Special report, Hastings Center Report 48, no. 5 (2018): S75-S79. DOI: 10.1002/hast.919

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hast.919>

Psykiatri. Ny rapport från Socialstyrelsen: *Öppna jämförelser – Psykisk ohälsa hos personer 65 år och äldre – Uppföljning av vård och omsorg vid psykisk ohälsa hos äldre*. <http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2018/psykiskohalsavanligareblandaldre>

Rapporten: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-9-12>

WHO. World Mental Health Day 2018. *Young people and mental health in a changing world*. http://www.who.int/mental_health/world-mental-health-day/2018/en/

Ny rapport från FN:s klimatpanel. *IPCC special report on global warming. Oct. 2018*. http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_spm_final.pdf
Läs mer: <https://theconversation.com/individual-action-wont-achieve-1-5-warming-social-change-is-needed-as-history-shows-104643>

Lägst kostnad ger ökad risk för felmedicinering. En debattartikel skriven av Ulf Paulsson.

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/10/Lagst-kostnad-ger-okad-risk-for-felmedicinering/>

”Från patient till person till konsument – och läkarens rätta jag”. Skrivet av Carl Forsberg, med dr, ortoped, Orsa.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kultur/2018/10/Fran-patient-till-person-till-konsument--och-lakarens-ratta-jag/>

“Philosophy and Ethics at the Edge of Medicine”. Porto, 7 - 10 August 2019. Läs mer om konferensen och “call for abstract”:

<http://www.espmh.org/> Läs mer om Centre for Medical Ethics:

<https://www.med.uio.no/helsam/english/about/organization/departments/medical-ethics/index.html>

A Three-Step Letter Advance Directive Procedure to Facilitate Patient-Proxy Alignment in Advance Care Planning. Muthuraman Alagappan et al. Journal of Palliative Medicine. Sept. 2018. <https://www.liebertpub.com/doi/10.1089/jpm.2018.0150>

Noise in the intensive care unit and its influence on sleep quality: a multicenter observational study in Dutch intensive care units. Simons KS et al. Critical Care 201822:250. <https://ccforum.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13054-018-2182-y>

Samantha Bradshaw & Philip N. Howard, "*Challenging Truth and Trust: A Global Inventory of Organized Social Media Manipulation.*" Working Paper 2018.1. Oxford, UK: Project on Computational Propaganda. [comprop.oii.ox.ac.uk](https://comprop.oii.ox.ac.uk/research/cybertroops2018/). 26 pp.
<https://comprop.oii.ox.ac.uk/research/cybertroops2018/>

Cosmetic procedures: ethical issues. Nuffield Council on Bioethics. 2017. <http://nuffieldbioethics.org/project/cosmetic-procedures>

Ny rapport. "*Sponsring med eftertanke?*". Vårdanalys har haft regeringens uppdrag att kartlägga omfattningen, formerna och konsekvenserna av sponsring i offentligt finansierad hälso- och sjukvård. I uppdraget ingick också att analysera sponsringen utifrån relevanta lagar och regler. <https://www.vardanalys.se/rapporter/sponsring-med-eftertanke/>
Läs mer: <http://www.smer.se/wp-content/uploads/2016/11/V%C3%A5rdsponsring-20161123.pdf>

Nu inför även psykiatri i Uppsala patientjournal på nätet. Men forskning visar att det skapar upplevd otrygghet hos vårdpersonalen. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/10/02/uppsala-infor-e-journal-i-psykiatri/>

Ny forskning. *Quality of online publication about phase I clinical cancer trials in Sweden, Denmark and Norway.* Tove Godskesen et al. Eur J Cancer Care (Engl) 2018 Oct 2:e12937. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ecc.12937>
Läs mer: <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/oktober/officiella-webbplatser-ger-fel-information-till-cancerpatienter/>

"*Därför vägrade sjuksköterskan starta återupplivning*". Efter Ivo:s beslut att kritisera en sjuksköterska som vägrade starta återupplivning på en till synes redan död patient har Vårdfokus begärt ut dokument som visar hur sjuksköterskan uppfattade situationen. <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/oktober/darfor-vagrade-sjukskoterskan-starta-aterupplivning/>

Kom ihåg Peter Strangs etikprisseminarium *om behandlingsbegränsningar och livsuppehållande behandling.* Datum: 2018-10-25. Tid: 12:30-16:05. Plats: Stockholms Sjukhems aula, Mariebergsgatan 22. Anmälan: s.konf-smer@regeringskansliet.se
<http://www.smer.se/seminarier/de-svara-besluten-etiska-dilemman-vid-behandlingsbegransningar-och-livsuppehallande-behandling/>

Att barn kan födas med hjälp av livmodertransplantation ses som en medicinsk framgång. Men rent etiskt är livmodertransplantation lika problematiskt som surrogatmödraskap, påpekar svenska forskare.

<https://www.forskning.se/2018/09/26/livmoderdonation-samma-etiska-dilemma-som-surrogatmodraskap/>

"Blodcancerpatienter får inte rätt hjälp". En debattartikel skriven av Lise-Lott Eriksson ordförande Blodcancerförbundet och Elisabeth Johansson ordförande Blodcancerföreningen i Stockholms län. <https://www.svd.se/blodcancerpatienter-far-inte-ratt-hjalp>

Läkarna Eva Piscator och Mikael Birge har båda lång erfarenhet av att arbeta på akutkliniken vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna. De säger att den etiska stressen har ökat i takt med att vårdplatserna har minskat.

https://www.mynewsdesk.com/se/sveriges_lakarforbund/news/tid-har-blivit-en-bristvara-324345

Data om väntetider i sjukvården. *"OECD-siffror behöver kvalitetssäkras och användas ärligt"*. Av Karin Båtelson.

<http://www.sjukhuslakaren.se/kronika/oecd-siffror-behover-kvalitetssakras-och-anvandas-arligt/>

"Så svarar SKL på kritiken om oseriös bluffstatistik".

<http://www.sjukhuslakaren.se/sa-svarar-skl-pa-kritiken-om-oserios-bluffstatistik/>

"Dags att ifrågasätta konsulternas trams". En debattartikel skriven av Johan Alvehus ekonomie doktor, lektor vid Institutionen för service management och tjänstvetenskap, Lunds universitet och författare.

<https://www.svd.se/dags-att-ifragasatta-konsulternas-trams>

"När barn blir terapeut" en text från SvD Ledare skriven av Lars Åberg är journalist och författare.

<https://www.svd.se/nar-barn-blir-terapeuter>

"Trösten man vill ge kan skilja sig från den någon annan vill ha". En krönika skriven av Ulrika Nettelblad, AT-läkare, Ålands centralsjukhus

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2018/09/Trosten-man-vill-ge-kan-skilja-sig-fran-den-nagon-annan-vill-ha/>

The Ethics of Food in the Health System Architecture. Jessica Fanzo, PhD. *AMA J Ethics.* 2018;20(10):E913-917.
<https://journalofethics.ama-assn.org/article/ethics-food-health-system-architecture/2018-10>

Addressing Medical Students' Negative Bias Toward Patients With Obesity Through Ethics Education. Gail Geller, ScD, MHS and Paul A. Watkins, MD, PhD. *AMA J Ethics.* 2018; 20(10):E948-959.
<https://journalofethics.ama-assn.org/article/addressing-medical-students-negative-bias-toward-patients-obesity-through-ethics-education/2018-10>

Why Does the Shift from "Personalized Medicine" to "Precision Health" and "Wellness Genomics" Matter? Eric T. Juengst, PhD and Michelle L. McGowan, PhD
AMA J Ethics. 2018;20(9):E881-890. doi: 10.1001/amajethics.2018.881.
https://journalofethics.ama-assn.org/sites/journalofethics.ama-assn.org/files/2018-08/mhst1-1809_0.pdf

Characteristics of Physician Empathetic Statements During Pediatric Intensive Care Conferences With Family Members. October TW, Dizon ZB, Arnold RM, Rosenberg AR. *JAMA Network Open.* 2018;1(3):e180351.
<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2687051>

September

Debatt. "Större beslut som grundas på uppmätt livskvalitet och som direkt påverkar samhället bör fattas med försiktighet. Även forskare och allmänhet har anledning att fundera över begreppet", skriver Ann-Sophie Lindqvist Bagge, docent i psykologi, och Claudia Fahlke, professor i hälsopsykologi. <https://www.svd.se/modeordet-livskvalitet-bor-granskas-kritiskt>

"Fel signal att ändra lagen om abort". Att inskränka den rådande abortlagstiftningen som kvinnor i årtal kämpat för skulle sända fel signaler, skriver tio debattörer i en debattartikel.
<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/09/21/fel-signal-att-andra-lagen-om-abort/>

Överdiagnostik – minerat fält med obeforskade konsekvenser. En debattartikel skriven av Oskar Lindfors, specialistläkare i allmänmedicin, Vårdcentralen Rottne, Allmänmedicinskt kunskapscentrum Kronoberg.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/09/Overdiagnostik--ett-underbeforskat-och-minerat-falt/>

”JO slår ned på bältningsrutin”. Patienter som behöver bältas bärs genom allmänna utrymmen till ett annat våningsplan i den psykiatriska slutenvården. Strategin ifrågasätts nu starkt av Justitieombudsmannen.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/09/JO-slar-ned-pa-baltningrutin/>

”En ful tumör har fyllt hennes liv med aktiviteter och kontakter hon aldrig kunnat drömma om”. En krönika skriven av Nina Cavalli-Björkman, överläkare, specialist i onkologi, Uppsala <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2018/09/En-ful-tumor-har-fyllt-hennes-liv-med-aktiviteter-och-kontakter-hon-aldrig-kunnat-dromma-om/>

Smers och Swedish Medtechs seminarium den 11 oktober *Etiken, tekniken, vården och människan – ett etiskt förhållningssätt till framtidens medicinteknik!* Info och anmälan:

<https://sv-se.invaio.com/event/smerochswedishmedtech/etiken,tekniken,vardenochmanniskan>

Workshop i narrativ medicin på Kungälv's sjukhus fredag och lördag den 16-17 november. Välkommen att anmäla dig senast 1 november: <http://narrativmedicin.se/program-workshop-16-17-november/>

Smers rapport om dödshjälp finns nu i engelsk översättning.

<http://www.smer.se/nyheter/smers-rapport-om-dodshjalp-finns-nu-i-engelsk-oversattning/>

Institutet för Medicinsk Rätt (IMR) har på uppdrag av de fyra läkare, de s.k. visselblåsarna, som slog larm angående vetenskapliga oegentligheter i samband med det s.k. Macchiarini-ärendet, utrett om visselblåsarnas agerande i samband med anmälan stred mot gällande regler om behandling av personuppgifter. Frågor om rapporten ställs till Oskar Höllgren, tel. 08 -731 51 64, e-mail oskar.hollgren@imrab.se. <https://imrab.se/wp-content/uploads/2018/09/Rapport-ingen-grund-för-kritik-mot-visselblåsare-v2-ny.pdf>

”Skador inom psykiatrisk vård. Markörbaserad journalgranskning”. I en ny rapport från SKL redovisas för första gången skador, vårdskador och kvalitetsbrister inom allmän vuxenpsykiatri och rättspsykiatri.

<https://skl.se/tjanster/press/nyheter/nyhetsarkiv/nyrapportuppmarskadorinompsykiatriskvard.24547.html>

Aktuell doktorsavhandling. “*PET/CT in oncology: Patient experience, image quality and the value of information*”. Camilla Andersson. Uppsala universitet, Medicinska och farmaceutiska vetenskapsområdet, Medicinska fakulteten, Institutionen för kirurgiska vetenskaper. (Radiologi). 2018. <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1167046/FULLTEXT02.pdf>

Läs mer: <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/september/enkla-knep-forbattrar-undersokning-av-cancersjuka/>

New book. “*Ethics, conflict and medical treatment for children: from disagreement to dissensus*”. By Dominic Wilkinson & Julian Savulescu. Elsevier. Sept. 2018.

<https://www.us.elsevierhealth.com/ethics-conflict-and-medical-treatment-for-children-9780702077814.html>

Läs mer: “*Agreeing to disagree about medical treatment for children*”. By Dominic Wilkinson. <http://www.ox.ac.uk/news/science-blog/agreeing-disagree-about-medical-treatment-children>

“*Making unbearable decisions about the care and treatment of a seriously ill child – ethical reflections*”. A blog written last year By Katharine Wright, Assistant Director of the Nuffield Council on Bioethics. <http://nuffieldbioethics.org/blog/making-unbearable-decisions-care-treatment-ill-child>

J. S. Blumenthal-Barby & Peter A. Ubel (2018) *In Defense of “Denial”: Difficulty Knowing When Beliefs Are Unrealistic and Whether Unrealistic Beliefs Are Bad*, *The American Journal of Bioethics*, 18:9, 4-15.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2018.1498934>

Should Artificial Intelligence Augment Medical Decision Making? The Case for an Autonomy Algorithm. By Camillo Lamanna, MMathPhil, MBBS and Lauren Byrne, MBBS. *AMA J Ethics*. 2018;20(9):E902-910.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/should-artificial-intelligence-augment-medical-decision-making-case-autonomy-algorithm/2018-09>

Craig M. Klugman, Laura B. Dunn, Jack Schwartz & I. Glenn Cohen (2018) *The Ethics of Smart Pills and Self-Acting Devices: Autonomy, Truth-Telling, and Trust at the Dawn of Digital Medicine*, *The American Journal of Bioethics*, 18:9, 38-47.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2018.1498933>

France. L'avis 129 contribution du CCNE à la révision de la loi de bioéthique est en ligne.

<http://www.ccne-ethique.fr/fr/actualites/lavis-129-contribution-du-ccne-la-revision-de-la-loi-de-bioethique-est-en-ligne>

”Slutstationen”. Kalla fakta granskar barnhospicet Lilla Erstagården. Programmet: <https://www.tv4play.se/program/kalla-fakta/10001102> Referenser till Kalla faktas ”Slutstationen” efter Lilla Erstagårdens kritik:

<https://www.tv4.se/kalla-fakta/artiklar/referenser-till-kalla-faktas-slutstationen-efter-lilla-erstagardens-kritik-5ba10f8ccf4a3726d0265867>

Läs mer. Några exempel på reaktioner på programmet: Jan-Åke Zetterström sjukhuschef Ersta Diakoni svarar på kritiken med ett inlägg på Facebook: <https://www.facebook.com/lillaerstagarden/>

SLL kommenterar: <https://www.sll.se/verksamhet/halsa-och-varld/nyheter-halsa-och-varld/2018/09/varld-av-barn-i-livets-slutskede/>

Vårdfokus: <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/september/upprorda-kanslor-efter-kritik-mot-barnhospice/>

Dagens Medicin: <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/09/18/barnhospice-beskrivs-som-dodsklinik-i-kalla-fakta/>

Läkartidningen: <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/09/Lilla-Erstagarden-far-hard-kritik-i-TV4s-program-Kalla-Fakta/>

Dagen: <https://www.dagen.se/ledare/kalla-fakta-gor-ett-bottennapp-i-gravet-om-lilla-erstagarden-1.1205867>

Socialstyrelsen har publicerat ny statistik över väntetider vid sjukhusbundna akutmottagningar.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-9-18>

Röda Korset. Ny rapport. ”Nedslag i verkligheten – tillgång till vård för papperslösa”.

<https://www.redcross.se/press-och-opinion/rapporter/nedslag-i- verkligheten--tillgang-till-varld-for-papperslosa/>

Karolinska institutet avslår doktoranden och spetspatienten Sara Riggares ansökan om disputation. Orsaken är brist på etikillstånd i studier hon genomfört på sig själv. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/09/17/ki-ratar-riggares-disputationsansokan/>

Bättre perinatalpsykiatrisk vård genom integrerat samarbete. Obstetrik och psykiatri i samverkan kan leda till minskade risker för mor och barn. Artikel av Margareta Blomdahl Wetterholm m.fl.

<http://lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Temaartikel/2018/09/Battre-perinatalpsykiatrisk-varld-genom-integrerat-samarbete/>

Patientdelaktighet i psykiatrin. Sedan 2015 används med framgång ett personcentrerat verktyg för att göra svårt sjuka patienter inom psykosvården i Göteborg delaktiga i behandlingen.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/september/i-goteborg-avgor-svart-psykiskt-sjuka-hur-de-vill-bli-bemotta-i-varlden/>

”Urholka inte principen att vård ska ges på lika villkor”. En debattartikel skriven av Svenska Läkaresällskapets Britt Skogseid och Mikael Sandlund. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/urholka-inte-principen-att-varld-ska-ges-pa-lika-villkor-23895>

<https://www.sls.se/om-oss/press/pressmeddelanden/#/pressreleases/prioriteringsplattformen-urholkas-2692862>

SBU-rapporten om skakvåld har påverkat synen på spädbarnsmisshandel inom vården, socialtjänst och rättsväsendet – det skriver företrädare för Barnläkarföreningen i ett brev till Socialstyrelsen.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/09/Barnlakare-Det-har-spridits-en-osakerhet-efter-skakvaldsrapporten/>

”Inte ett ord av uppmuntran, beröm eller bekräftelse under den hårda arbetsveckan”. En krönika skriven av Ebba Lindqvist, ST-läkare, med dr, Karolinska universitetssjukhuset, Solna.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2018/09/Inte-ett-ord-av-uppmuntran-berom-eller-bekraftelse-under-den-harda-arbetsveckan/>

The section of Healthcare Ethics, department IQ healthcare, (Radboud University Nijmegen Medical Centre) organizes the 21st edition of the advanced European bioethics Course ‘Suffering, Death and Palliative Care’ from 19-22 March, 2019.

<http://www.iqhealthcare.nl/media/124640/sdpc-folder-2019.pdf>

How Could Commercial Terms of Use and Privacy Policies Undermine Informed Consent in the Age of Mobile Health? Cynthia E. Schairer, PhD, Caryn Kseniya Rubanovich, MS, and Cinnamon S. Bloss, PhD. *AMA J Ethics*. 2018;20(9):E864-872.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-could-commercial-terms-use-and-privacy-policies-undermine-informed-consent-age-mobile-health/2018-09>

Big data, big ethics: how to handle research data from medical emergency settings? By Marieke Bak PhD candidate in Medical Ethics at the Amsterdam UMC, University of Amsterdam.

<http://blogs.biomedcentral.com/on-medicine/2018/09/13/big-data-big-ethics-handle-research-data-medical-emergency-settings/>

“Scientific literature overload: Tips for staying on top”. By Kimber Price, PhD and Science writer.

<https://scopeblog.stanford.edu/2018/08/28/scientific-literature-overload-tips-for-staying-on-top/>

<https://www.kimberprice.com/>

Etiken, tekniken, vården och människan – ett etiskt förhållningssätt till framtidens medicinteknik.

<http://www.smer.se/nyheter/spannande-aktiviteter-i-smers-projekt-om-etiska-aspekter-pa-ny-teknik-i-varden/>

Inbjudan till Peter Strangs etikprisseminarium *om behandlingsbegränsningar och livsuppehållande behandling*. **Datum: 25 oktober.**

Tid: 12:30-16:05. Anmälan: s.konf-smer@regeringskansliet.se

<http://www.smer.se/seminarier/de-svara-besluten-etiska-dilemman-vid-behandlingsbegransningar-och-livsuppehallande-behandling/>

Inbjudan till samtal kring boken: *”Efter Macchiarini - hur ska KI återfå förtroendet?”*

<https://www.eventbrite.com/e/efter-macchiarini-hur-ska-ki-aterfa-fortroendet-tickets-49288000737>

Inbjudan till Smers etikdag 2018. *Artificiell intelligens och robotar i hälso- och sjukvården* (prel. titel). Datum: 6 december kl.9-16.

Anmälan: s.konf-smer@regeringskansliet.se

<http://www.smer.se/seminarier/smers-etikdag-2018-artificiell-intelligens-och-robotar-i-halso-och-sjukvarden-prel-titel/>

Först en recension av boken jag tipsade om förra veckan: *"På spaning efter etik. Etisk kompetens och ansvarstagande för ledning och styrning av hälso- och sjukvården"*. Recensionen är skriven av Jan Halldin leg läkare, med dr, Danderyd och Göran Dahlgren gästprofessor, folkhälso- och sjukvårdsfrågor, University of Liverpool.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/recensioner/2018/09/Vardeklyfta-avslojad-i-ny-bok-om-lakaretik/>

Ny bok 1: *"Macchiariniaffären: sanningar och lögner på Karolinska"* en bok av Bosse Lindquist.

För två och ett halvt år sedan skakade Bosse Lindquist Sverige med dokumentärserien om stjärnkirurgen Paolo Macchiarini. Nu kommer boken om skandalen.

<https://www.dn.se/kultur-noje/bosse-lindquist-karolinska-har-velat-fortsatta-dolja-delar-av-det-som-hant-i-macchiarini-affaren/>

Ny bok 2: *"Etikprofessorn"* av Torbjörn Tännsjö. Boken är den andra delen av hans memoarer. Den handlar om hans arbete som professor i praktisk filosofi och bl a om hans tid i KI:s etiska råd. Kommer preliminärt den 1 oktober. Fri Tanke.

Debatt. *Följer verkligen förslaget om könsbekräftande underlivskirurgi för personer under 18 år intentionerna för barnkonventionen?* Det frågar sig Lillemor Högerås, leg. psykoterapeut. Tokärns gårds läkarmottagning, Östergötland. (läs också kommentarerna).

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/09/12/ha-inte-sa-brattom-med-ingrepp/>

Ny rapport. IVO. *Uppföljning av hur anmälningar av självmord har påverkats sedan anmälningsskyldigheten upphörde den 1 september 2017.*

<https://www.ivo.se/globalassets/dokument/publicerat/rapporter/rapporter-2018/lagesrapport-2018-09-04-anmalningar-suicid.pdf>

"Justice in CRISPR/Cas9 Research and Clinical Applications". Clara C. Hildebrandt, MD and Jonathan M. Marron, MD, MPH. *AMA J Ethics*. 2018;20(9):E826-833. doi: 10.1001/amajethics.2018.826.

https://journalofethics.ama-assn.org/sites/journalofethics.ama-assn.org/files/2018-08/stas1-peer1-1809_1.pdf

Ethical Perspectives on Advance Directives for Dementia. By Paul T. Menzel.

<https://www.thehastingscenter.org/ethical-perspectives-advance-directives-dementia/>

Etik När aborträtt och rätt till liv krockar. SvD Ledare. Skriven av Maria Ludvigsson.

<https://www.svd.se/abortratt-eller-ratt-till-liv/av/maria-ludvigsson>

Statens medicinsk-etiska råd ber Sveriges Kommuner och landsting att se över möjligheterna att skapa en samlad nationell etikfunktion. Syftet är att hjälpa huvudmännen i arbetet kring etiska frågor.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/09/Smer-vill-att-SKL-inrattar-en-nationell-etikfunktion/>

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys får i uppdrag av regeringen att ta fram ett underlag till ett nationellt program för ledarskapsfrågor i hälso- och sjukvården.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/09/uppdrag-for-starkt-ledarskap-inom-halso--och-sjukvarden/>

Ambulanspersonal misstrodde patient med massiv hjärnblödning och rapporterade in att personen ”spelade medvetlös” och gjorde en ”kulturell svimning”. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/ambulanspersonal-trodde-inte-patient-med-massiv-hjarnblodning>

AMA julinummer. Tema: *Religion and Spirituality in Health Care Practice* <http://journalofethics.ama-assn.org/site/current.html>

Ny bok. *På spaning efter etik – Etisk kompetens och ansvarstagande för ledning och styrning av hälso- och sjukvården.* Erica Falkenström och Anna T. Höglund.

<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1218912&dswid=8154>

Läs mer: *Etik en bristvara där beslut fattas om vården.*

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/juli/brist-pa-etisk-kompetens-dar-beslut-fattas-i-varden/>

Nytt etiskt råd. Sahlgrenska Universitetssjukhuset inrättar etiskt råd som ska ge vägledning vid beslut kring etiska avvägningar som rör alltifrån läkemedelskostnader till nya behandlingar. Lars Sandman professor i hälso- och sjukvårdsetik blir ordförande.

Det finns sedan tidigare ett Etiskt forum vid sjukhuset. Etiskt forum blir ett slags första filter för de frågor som remitteras vidare till det etiska rådet.

<http://news.cision.com/se/sahlgrenska-universitetssjukhuset/r/sahlgrenska-universitetssjukhuset-inrattar-etiskt-rad,c2456194>

SLS Etikdag: "*Är du lämplig som läkare*". 16 november 2018. Klara Östra Kyrkogata 10, Stockholm
<https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/kalendarium/etikdag-16-november/>

Nursing Ethics. 7th Edition of the *Intensive Course on Foundational Approaches, Contemporary and Educational Issues in Nursing Ethics*. Leuven, Belgium, 4-7 December 2018.
<https://gbiomed.kuleuven.be/english/research/50000687/50000697/agenda/Intensive-Course-2018>

15th International Conference on Clinical Ethics Consultation (ICCEC). Vienna, Austria 23-25 May 2019 (pre-conference 22 May 2019). <http://iccec2019.org/>

Augusti

Svenska sjukhus lämnade ut patientdata till amerikanskt bolag – utan etiskt tillstånd.

<https://www.dn.se/sthlm/svenska-sjukhus-lamnade-ut-patientdata-till-amerikanskt-bolag-utan-etiskt-tillstand/>

Juridisk utredning av uppgifter till forskning. SLL landstingsdirektör begär en extern juridisk utredning om S:t Eriks Ögonsjukhus har lämnat ut avidentifierade patientuppgifter för en internationell jämförelsesstudie samt om de i så fall haft nödvändiga tillstånd för detta.

<https://www.sll.se/verksamhet/halsa-och-varld/nyheter-halsa-och-varld/2018/08/juridisk-utredning-av-uppgifter-till-forskning/>

"Hög tid att avskaffa dumhetskulturen". En läsvärd krönika av Anna Spencer, överläkare i palliativ vård/ASIH Malmö

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/08/24/hog-tid-att-avskaffa-dumhetskulturen/>

Läs intervjun med Anna Spencer: <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/08/27/man-maste-lita-pa-oss/>

Debatt. Naiv syn på samarbeten med läkemedelsindustrin.

<https://www.dagensmedicin.se/blogg/carl-magnus-hake/2018/08/21/naiv-syn-pa-samarbeten-med-lakemedelsindustrin/>

"Varje dag som en fest – utan kallprat" av Magnus Isacson, specialist i allmänmedicin, Johannes husläkarmottagning, Stockholm
<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kultur/2018/08/Varje-dag-som-en-fest--utan-kallprat/>

IVO. Sjuksköterska får kritik för tvångsinjicering vid avvísningar
<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/augusti/tvangsinjicering-vid-avvisningar-kritiseras/>

"Kronobergsmodellen - Samtal vid allvarlig sjukdom". Modellen syftar till att hjälpa patienter med allvarliga sjukdomar och deras anhöriga. Modellen kommer att utvärderas vetenskapligt.

<http://palliativutvecklingscentrum.se/samtal-vid-allvarlig-sjukdom-kronobergsmodellen/>

"Södertäljebron". Vård under graviditet och vid barnafödande för kvinnor som inte pratar svenska. En modell för individuell förberedelse inför förlossning utvecklas i samverkan med utlandsfödda kvinnor och barnmorskor på Södertälje Sjukhus.

<https://ki.se/kbh/vard-under-graviditet-och-vid-barnafodande-for-kvinnor-som-inte-pratar-svenska>

Regeringen. *Utredningen om god och nära vård utökas*. Utredningstiden förlängs och uppdraget ska slutredovisas för Socialdepartementet senast den 31 mars 2020. En delredovisning ska lämnas senast den 7 juni 2019.

<http://news.cision.com/se/socialdepartementet/r/utredningen-om-god-och-nara-vard-utokas.c2599222>

Ny podd från Socialstyrelsen. *Om stöd till sårbara spädbarnsföräldrar*. Nr 43 i serien På djupet.

<http://directory.libsyn.com/episode/index/show/socialstyrelsenpadjupet/id/6964184>

Ny film, *Domaren*, med Emma Thompson. Filmen beskriver brittiska förhållanden men frågorna är allmängiltiga medicinsk etiska frågor. <https://esvd.svd.se/svenskadagbladet/49721/article/767530/31/2/render/?token=a9064a94bf3efde96d83981a66fa7bb2>

When will I be me? Why a sense of authenticity takes its time. By Elizabeth Seto assistant professor of psychology at Colby College in Maine. <https://aeon.co/ideas/when-will-i-be-me-why-a-sense-of-authenticity-takes-its-time>

Janine Penfield Winters (2018) *When Parents Refuse: Resolving Entrenched Disagreements Between Parents and Clinicians in Situations of Uncertainty and Complexity*, The American Journal of Bioethics, 18:8, 20-31, DOI: 10.1080/15265161.2018.1485758

Nytt etiskt råd. Sahlgrenska Universitetssjukhuset inrättar etiskt råd som ska ge vägledning vid beslut kring etiska avvägningar som rör alltifrån läkemedelskostnader till nya behandlingar.

Lars Sandman professor i hälso- och sjukvårdsetik blir ordförande.

Det finns sedan tidigare ett Etiskt forum vid sjukhuset. Etiskt forum blir ett slags första filter för de frågor som remitteras vidare till det etiska rådet.

<http://news.cision.com/se/sahlgrenska-universitetssjukhuset/r/sahlgrenska-universitetssjukhuset-inrattar-etiskt-rad.c2456194>

”Svensk start för operation på lik på Sahlgrenska Universitetssjukhuset”. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/08/20/svensk-start-for-operation-pa-lik/> Artikeln i DM är tyvärr endast tillgänglig för betalande prenumeranter.

Läs mer: <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/08/Sahlgrenska-drar-i-gang-kirurgisk-traning-pa-avlidna/>

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2017/08/Kirurg-vill-ova-pa-donerade-kroppar/>

Spotthuva i psykiatrin får kritik av IVO. Polis får använda den här sortens huva – som precis som det låter ska hindra personer att spotta omkring sig. Däremot saknas lagstöd för åtgärden i den psykiatriska tvångsvården konstaterar Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/08/Spotthuva-i-psykiatrin-far-kritik/>

Debattartikel. ”Att behandla stress ökar överlevnad för cancerpatienter”. Skriven av Barbro Sjölander, ordförande Nätverket mot gynekologisk cancer. <http://www.sjukhuslakaren.se/debatt/att-behandla-stress-okar-overlevnad-for-cancerpatienter/>

Debattinlägg. *Regeringen tog i våras ställning mot att tillåta surrogatmoderskap eller värdmoderskap i Sverige. Vi tycker det är ett felaktigt beslut som omyndigförklarar kvinnor och deras rätt att bestämma över sina egen kroppar*. Skrivet av Maria Weimer (L) och Barbro Westerholm (L). <https://www.svt.se/opinion/liberalerna-om-surrogatmodrarskap>

Debattartikel: ”Ingen bör tvingas anställa någon som avstår handslag” skriven av Per Bauhn, professor i praktisk filosofi.
<https://www.svd.se/ingen-bor-tvingas-anstalla-nagon-som-avstar-handslag>

Debattartikel: ”Hjärnskakning i debatten om handskakning” skriven juristen Tommy Iseskog.
<https://www.svd.se/hjarnskakning-i-debatt-om-handskakning>

Lecture Series: *Contemporary Issues in Psychiatric Ethics*. October - November 2018 Zurich – Switzerland. 8 October. *Decision-making capacity and competence to consent: normative concept, clinical application, criticism*. 22 October. *Medical assistance in dying and psychiatric illness*. 19 November. *Clinical Ethics Support Services in psychiatry and psychotherapy*. manuel.trachsel@uzh.ch

The Stanford Encyclopedia of Philosophy online. *Free Will*. First published Mon Jan 7, 2002; substantive revision Tue Aug 21, 2018.
<https://plato.stanford.edu/entries/freewill/>

Philip M. Rosoff, “Discriminatory Demands by Patients” *Hastings Center Report* 48, no. 4 (2018): 7-11.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/hast.863>

Norman L. Cantor, “On Avoiding Deep Dementia”. *Hastings Center Report* 48, no. 4 (2018): 15-24.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/hast.865>

J. Johnston, J. D. Lantos, A. Goldenberg, F. Chen, E. Parens, B. A. Koenig, and members of the NSIGHT Ethics and Policy Advisory Board, “Sequencing Newborns: A Call for Nuanced Use of Genomic Technologies”. *The Ethics of Sequencing Newborns: Recommendations and Reflections*, special report, *Hastings Center Report* 48.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/hast.874>

DN debatt. ”Nya dyra cancermediciner utan verkan för de flesta”.
http://dela.dn.se/3yAEZv-ewbM4bzPLrAl8RvWX_khtZST7b9evYd5qjd1kr-mlDUoNTTnC53Brp3tLX4Zisi5DgPKb0L1ZUVDxEQ

Nytt forskningsprojekt inleds i Örebro som ska säkerställa omhändertagandet av de som är över 75 år och som utgör cirka 30 procent av det totala antalet besökare på akutmottagningen.

<http://www.mynewsdesk.com/se/uso/pressreleases/extraspaaret-ger-skoera-aeldre-ett-baettre-akut-omhaendertagande-2574220>

Läs mer: *Snabbspår för äldre avlastar akuten på Norrtälje sjukhus.*

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/08/Snabbspår-for-aldre-avlastar-akuten/>

Ny rapport. Myndighet för vårdanalys. *Förnuft och känsla. Befolkningens förtroende för hälso- och sjukvården.*

<https://www.vardanalys.se/rapporter/fornuft-och-kansla/>

Which Critical Communication Skills Are Essential for Interdisciplinary End-of-Life Discussions? Mark Pfeifer and Barbara A. AMA J Ethics. 2018;20(8):E724-731. doi: 10.1001/amajethics.2018.724.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/which-critical-communication-skills-are-essential-interdisciplinary-end-life-discussions>

How Should We Enhance the Process and Purpose of Prognostic Communication in Oncology? Bryan A. Sisk, and Jennifer W. Mack. AMA J Ethics. 2018;20(8):E757-765.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-we-enhance-process-and-purpose-prognostic-communication-oncology/2018-08>

Juli

”Vården måste få göra svåra etiska val”. Ett debattinlägg skrivet av Lars Sandman.

<https://www.svt.se/opinion/lars-sandman-varden-maste-ibland-gora-svara-etiska-val>

Clinical Momentum as One Reason Dying Patients Are Underserved in Acute Care Settings. Helen Stanton Chapple. AMA J Ethics. 2018;20(8):E 732-737.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/clinical-momentum-one-reason-dying-patients-are-underserved-acute-care-settings/2018-08>

For People Dying to Talk, It Finally Pays to Listen with Reimbursable Advanced Care Planning. Carin van Zyl. AMA J Ethics. 2018;20(8):E 750-756.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/people-dying-talk-it-finally-pays-listen-reimbursable-advance-care-planning/2018-08>

Ambulanspersonal misstrodde patient med massiv hjärnblödning och rapporterade in att personen ”spelade medvetlös” och gjorde en ”kulturell svimning”. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/ambulanspersonal-trodde-inte-patient-med-massiv-hjarnblodning>

Misuse of Coauthorship in Medical Theses in Sweden. Helgesson et al. Journal of Empirical Research on Human Research Ethics. First Published July 9, 2018. <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1556264618784206>

Läs mer: <https://www.dn.se/nyheter/vetenskap/medicinska-fakulteter-far-skarp-kritik-i-ny-undersokning/>

UK. Supreme Court. Legal permission will no longer be needed to withdraw treatment from patients in permanent vegetative state.

<https://www.bbc.co.uk/news/uk-45003947>   <https://www.supremecourt.uk/cases/docs/uksc-2017-0202-judgment.pdf>

New project. Nuffield Council on Bioethics is calling interested researchers. This project will explore the wider social and medical factors that might be contributing to how such disagreements about the care of critically ill children develop.

<http://nuffieldbioethics.org/news/2018/disagreements-care-critically-ill-children-challenges-policy-changing>

Smer och SKL i samtal om etikstöd. <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/07/Smer-och-SKL-i-samtal-om-etikstod/>

”Vi befarar att läkekonsten är allvarligt hotad”. En debattartikel skriven av Kenneth Pehrsson, docent, f d överläkare och Mårten Rosenqvist, professor, f d överläkare
<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/07/Vi-befarar-att-lakekonsten-ar-allvarligt-hotad/>

“Violence” in medicine: necessary and unnecessary, intentional and unintentional. Shapiro J. *Philosophy, Ethics, and Humanities in Medicine* (2018) 13:7. <https://peh-med.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s13010-018-0059-y>

Death: why children should be taught about it in school. By Ruth Penfold-Mounce Senior Lecturer in Criminology, University of York.
<https://theconversation.com/death-why-children-should-be-taught-about-it-in-school-99541>

Jahi McMath, Race, and Bioethics. Yolonda Wilson, PhD, assistant professor of philosophy Howard University.
<https://www.thehastingscenter.org/jahi-mcmath-race-bioethics/>

How important is social support in determining patients suitability for transplantation? Results from a National Survey of Transplant Clinicians. Ladin K, et al. *J Med Ethics* 2018;0:1–9. doi:10.1136/medethics-2017-104695
<https://jme.bmj.com/content/medethics/early/2018/06/07/medethics-2017-104695.full.pdf>

Ny rapport. Nuffield Council on Bioethics (2018) *Genome Editing and Human. Reproduction: social and ethical issues* (London: Nuffield Council on Bioethics). <http://nuffieldbioethics.org/news/2018/heritable-genome-editing-action-needed-secure-responsible>
<http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Genome-editing-and-human-reproduction-FINAL-website.pdf>
<http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Genome-editing-and-human-reproduction-short-guide-website.pdf>
<http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Genome-editing-and-human-reproduction-one-page-website.pdf>
Läs mer: *Genetically testing human embryos: what you need to know about the debate.*
<https://theconversation.com/genetically-testing-human-embryos-what-you-need-to-know-about-the-debate-98057>

Smer. Remissvar avseende departementspromemorian *Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen* (Ds 2018:11)

<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2018/07/Remissvar-Ds-2018.11-Smer.pdf>

<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2018/07/reservation-Ds-2018.11-Smer.pdf> Läs mer i frågan:

<https://www.dagensmedicin.se/blogg/mats-reimer/2018/07/12/skolkurator-kan-intyga-15-arings-andring-av-kon/>

<https://www.dagensmedicin.se/blogg/mats-reimer/2018/07/16/skall-barn-begara-konsbekraftande-kirurgi-via-domstol/>

”Att ligga på sjukhus är en blandad upplevelse”, skriver barnläkaren Louise Lundblad, som nyligen själv varit patient på en avdelning i Stockholm. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2018/07/17/nagra-enkla-rad-for-att-forbatta-sjukhusvarden/>

Care Transitions From Patient and Caregiver Perspectives. Ann Fam Med May/June 2018 vol. 16 no. 3 225-231.

<http://www.annfammed.org/content/16/3/225.full.pdf+html>

15th International Conference on Clinical Ethics Consultation (ICCEC). Vienna, Austria 23-25 May 2019 (pre-conference 22 May 2019). <http://iccec2019.org/>

Debatt. *Hög donationsvilja-men för få organ*. Men att ta bort anhörigas vetorätt är fel väg att gå, anser Stefan Ström, donationsansvarig läkare, Västmanland. <http://www.sjukhuslakaren.se/hog-donationsvilja-men-for-fa-organ/>

Personalen ville inte göra hjärt-lungräddning – patienten avled.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/personalen-ville-inte-gora-hjart-lungraddning-patienten-avled>

Ny bok. *På spaning efter etik – Etisk kompetens och ansvarstagande för ledning och styrning av hälso- och sjukvården*. Erica Falkenström och Anna T. Höglund.

<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1218912&dswid=8154>

Läs mer: *Etik en bristvara där beslut fattas om vården*.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2018/juli/brist-pa-etisk-kompetens-dar-beslut-fattas-i-varden/>

Advance decisions in dementia: when the past conflicts with the present. Gillett G. J Med Ethics 2018;0:1–5.
<https://jme.bmj.com/content/medethics/early/2018/07/09/medethics-2018-104919.full.pdf>

Ethical competence in DNR decisions – a qualitative study of Swedish physicians and nurses working in hematology and oncology care.
<https://bmcomedethics.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12910-018-0300-7>

Renewing Medicine's basic concepts: on ambiguity. Reynolds Philosophy, Ethics, and Humanities in Medicine (2018) 13:8.
<https://peh-med.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s13010-018-0061-4>

Philosophical medical ethics: more necessary than ever. Savulescu J, Douglas T, Wilkinson D. J Med Ethics 2018;44:434–435.
<https://jme.bmj.com/content/medethics/44/7/434.full.pdf>

SLS Etikdag: "Är du lämplig som läkare". 16 november 2018. Klara Östra Kyrkogata 10, Stockholm
<https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/kalendarium/etikdag-16-november/>

Nursing Ethics. 7th Edition of the Intensive Course on Foundational Approaches, Contemporary and Educational Issues in Nursing Ethics. Leuven, Belgium, 4-7 December 2018.
<https://gbiomed.kuleuven.be/english/research/50000687/50000697/agenda/Intensive-Course-2018>

Smer. Etiksamtal i Almedalen: AI och robotar i vården <http://www.smer.se/nyheter/smers-etiksamtal-i-almedalen-ai-och-robotar-i-varden/> Videofilm: <http://www.smer.se/webbfilmer/smer-i-almedalen-2018-ai-och-robotar-kan-revolutionera-varden-men-vilka-ar-de-etiska-utmaningarna/>

Åldersgränser inom hälso- och sjukvården – är det etiskt försvarbart?

<http://www.smer.se/nyheter/smers-etiksamtal-i-almedalen-aldersgranser-inom-halso-och-sjukvarden-ar-det-etiskt-forsvarbart/>

Videofilm: https://www.youtube.com/watch?v=ZN_ndvoZAfM Läs mer: *Åldersbestämningar – ännu ett läkaretiskt misslyckande.*

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/06/Aldersbestamningar--annu-ett-lakaretiskt-misslyckande/>

Barn med livstecken efter sena aborter – ett etiskt dilemma?

<http://www.smer.se/nyheter/smers-etiksamtal-i-almedalen-barn-med-livstecken-efter-sena-aborter-ett-etiskt-dilemma/>

Videofilm: <http://www.smer.se/webbfilmer/smer-i-almedalen-2018-barn-med-livstecken-efter-sena-aborter-ett-etiskt-dilemma/>

Läs mer: *Livsduligheten hos ett sent aborterat foster ska bedömas först efter själva framfödandet* – det anser juridikprofessorn Anna Singer, som deltog i en debatt i Almedalen om det eventuella etiska dilemma med foster som visar livstecken efter sen abort.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/07/Jurist-Livsdulighet-bor-bedomas-efter-abort/>

What Are the Rules for Ethical Medication of Migrant Kids? <https://www.thehastingscenter.org/rules-ethical-medication-migrant-kids/>

AMA julinumner. Tema: *Religion and Spirituality in Health Care Practice* <http://journalofethics.ama-assn.org/site/current.html>